

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΡΙΤΗ 22 ΜΑΪΟΥ 2012
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΕΣΠΕΡΙΝΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)
ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ΦΙΛΙΑ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΩΡΙΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Η φιλία, δώρο ακριβό και ευτύχημα σπάνιο, έχει πανάρχαιους τίτλους ευγένειας. Την εχάρηκαν άνθρωποι εκλεκτοί, σε όλα τα γεωγραφικά και τα ιστορικά πλάτη της οικουμένης, και την εγκωμίασαν ποιητές, σοφοί, πολιτικοί, με τον τρόπο του ο καθένας, αλλά όλοι με την ίδια συγκίνηση.

Τα χαρακτηριστικά που βεβαιώνουν τη γνησιότητα και τη σημασία αυτής της έννοιας, υπογραμμίζονται στον ακόλουθο ορισμό: η φιλία είναι θησαυρός του ώριμου και άξιου ανθρώπου, και προσφέρεται σ' έναν επίσης ώριμο και άξιο άνθρωπο.

Η φιλία, κατά τον Αριστοτέλη, είναι αναγκαιότατο αγαθό. Πρώτα στους νέους: ο φίλος είναι ο παραστάτης που θα ενθαρρύνει και θα βοηθήσει τον νέο άνθρωπο να μην κάνει σφάλματα (ανοησίες, αστοχίες, απρέπειες), ο οδηγός στο σωστό δρόμο, ο επίκουρος στις κακοτοπιές της ζωής. Έπειτα, στους πολύ ηλικιωμένους: αυτοί χρειάζονται την παρηγοριά, την περίθαλψη, τη φροντίδα του φίλου, επειδή δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους από σωματική ανεπάρκεια ή πνευματική αδυναμία. Τέλος, σε εκείνους που βρίσκονται στην ακμή της ηλικίας τους, ο φίλος είναι βοηθός στις καλές πράξεις, σύμβουλος και συνεργάτης στα ενάρετα έργα.

Το γιατί έχουμε τόσην ανάγκη το φίλο σε όλες τις φάσεις της ζωής, είναι φανερό: όταν πάνε δύο-δύο οι άνθρωποι, γίνονται ικανοί και καλύτεροι στο να αντιλαμβάνονται, να κρίνουν και να κάνουν πράξεις δυσκολότερες και τελειότερες. Όταν είμαστε φίλοι με τους συνανθρώπους μας, δε

χρειαζόμαστε τη δικαιοσύνη, ρυθμιστή στις πράξεις μας· ως φίλοι, θα συμπεριφερόμαστε πάντοτε με τον καλύτερο τρόπο.

Φιλία, άλλωστε, σημαίνει να έχεις καλές διαθέσεις απέναντι σε έναν άνθρωπο, να **αισθάνεσαι** στοργή γι' αυτόν, να επιζητείς τη συντροφιά του και να θέλεις την ευτυχία του· αρκεί να υπάρχει ανταπόκριση, αμοιβαιότητα στα αισθήματα, να τον αγαπάς και να τον τιμάς και εκείνος επίσης να σε αγαπά και να σε τιμά. Γι' αυτό, όσο τρυφερός κι αν είναι οι σχέσεις μας με τα **άψυχα**, δεν λέγονται φιλία· για παράδειγμα, ένα λουλούδι, ένα κομψοτέχνημα δε μας αγαπά, εμείς μόνο το αγαπούμε. Με την έννοια αυτή, θα μπορούσε να υπάρξει φιλία του ανθρώπου με τα ζώα, αφού όσοι τα αγαπούν πιστεύουν ότι και εκείνα τους ανταποδίδουν την τρυφερότητα με τη συμπάθεια, την αφοσίωση, τα χάδια τους.

Ο ιδανικός, λοιπόν, **φιλικός δεσμός**, σύμφωνα και με τον Αριστοτέλη, είναι η τέλεια, η ουσιαστική και ακατάλυτη φιλία, η οποία είναι κτήμα παντοτινό του ανθρώπου, που δεν αλλοτριώνεται, ούτε φθείρεται. Οι φιλίες που δημιουργούνται πάνω σε αυτή τη βάση είναι **σταθερές**, μόνιμες και αδιάλυτες.

Ε.Π.Παπανούτσος, 2008, «Πρακτική Φιλοσοφία» εκδ. Νόηση, σελ. 111-114 (Διασκευή)–

¹

επίκουρος: βοηθός

²

απαξιώνουν: μειώνουν την αξία

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια (80-100 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60–80 λέξεων το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος της πέμπτης παραγράφου του κειμένου: «αρκεί να υπάρχει ανταπόκριση, αμοιβαιότητα στα αισθήματα, να τον αγαπάς και να τον τιμάς και εκείνος επίσης να σε αγαπά και να σε τιμά».

Μονάδες 15

B2. Να βρείτε τον τρόπο πειθούς που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην τελευταία παράγραφο του κειμένου, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας.

Μονάδες 6

B3. Ο βασικός τρόπος ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου είναι η διαίρεση. Να εντοπίσετε τα επιμέρους στοιχεία της διαίρεσης.

Μονάδες 6

B4. α. Να βρείτε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

εκλεκτοί, σημασία, αστοχίες, αισθάνεσαι (Μον. 4)

β. Να βρείτε ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

ενθαρρύνει, αδυναμία, άψυχα, σταθερές. (Μον. 4)

Μονάδες 8

Γ1. Σε ένα κείμενο (350-450 λέξεις), που θα δημοσιευθεί ως άρθρο σε περιοδικό, να αναλύσετε τους παράγοντες που **απαξιώνουν τη γνήσια φιλία στην εποχή μας και να προσδιορίσετε τα ορθά, κατά τη γνώμη σας, κριτήρια επιλογής των φίλων.**

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον** με μπλε ή **μόνον** με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ